

СТАНОВИЩЕ

по процедурата на публична защита на дисертационен труд на тема "Процесът на европейска интеграция и признаването на наказателна компетентност на Европейския съюз" на Христо Илков Христов

При изготвяне на становището ми, като член на научното жури, определено със заповед на Ректора на СУ "Св.Климент Охридски"/РД 19-145 от 11.07.2011г./ по процедурата на публична защита на дисертационен труд, се ръководя от изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Р. България /чл.6, ал.3/ и Правилника за приложението му /чл.27/, както и от възможността да следя всички етапи на реализацията на дисертационния проект в качеството ми на научен консултант: от изготвянето на плана, проучването на огромен обем библиографски, документационни и информационни източници, намирането и систематизацията на общностната юриспруденция и представянето на труда в окончателен вариант.

Още в началото на работата беше ясно, че избраната тема е сериозна предизвикателство и за изследователи със значим опит поради динамиката в нея, междудисциплинарния ѝ характер и необходимостта от задълбочени познания относно логиката и философията на интеграционния процес, в областта на институционалното и материално право на ЕС и в наказателноправната материя.

Обектът на анализа е сложният процес на възлагане на наказателна компетентност на ЕС, който през изминалите години преминава през различни етапи от междуправителствено сътрудничество до висока степен на комюнитаризация с последния засега ревизионен договор от Лисабон.

Сложността на темата се обуславя и от факта, че в нея присъстват всички базови теоретични въпроси на интеграционния процес: изграждането на наднационалната властова структура, каквато е ЕС и суверенитетът на

членуващите държави; спецификата на правната система на ЕС и принципите на приложение на общностното право; институционалните механизми за постигането на целите на Учредителните договори; формите на взаимодействие на националното и общностното право и на общностната и националните юрисдикции, както и постъпателното разширяване на компетентността на интеграционните формации. Това разширяване още през втората декада на съществуването на Европейските общности разчупва прагматичната рамка на икономическата интеграция и навлиза в области, към които суверенната държава проявява висока "чувствителност", като външна политика и политика за сигурност и правосъдие и вътрешни работи.

Вярно е, че всички посочени въпроси са обект на многобройни изследвания. В конкретния случай анализът им е подчинен на изследователската задача на докторанта без излишни преразкази и възпроизвеждане на общоизвестни тези. Дисертационният труд на Христо Христов е на висотата на предизвикателствата на избраната от него тема. Компетентността на интеграционните формации в областта на пеналистиката е нещо свършено ново, за разлика например от проблемите във външната политика и сигурността, област, в която макар ЕС да възприема някои нови механизми и решения, той стъпва на опита на няколко международни организации, като НАТО и ЗЕС. Осъщественото изследване има за предмет коренно нови явления в обществената действителност, резултат от развитието на самия интеграционен процес и функционирането на вътрешния пазар.

Поради тези причини обяснимо е, че изследването на процеса на възлагане на наказателна компетентност на ЕС е новост в българската доктрина, то не е и предмет на цялостен анализ в специализираната литература и в останалите държави от ЕС. Всичко това е доказателство за актуалността на темата и за нейното практико-приложно значение, доколкото позволява да бъде предоставен аналитичен принос в една нова за правоприлагането в България проблематика.

Впечатляваща е работата на докторанта със значим обем заглавия на автори извън България. Обърнато е и необходимото внимание на българските автори. Диалогът на Христо Христов с тези автори е коректен, той използва техните тези в потвърждение на своите анализи или за да очертае контекста, в който поставя собствените си виждания. Навсякъде се откроява неговата лична позиция и присъствие. Висока оценка заслужава търсенето на аргументи в практиката на СЕС в това ново и сравнително слабо проучено направление в общностната юриспруденция.

Обемът на дисертационния труд също впечатлява /502 страници само текст/, но е напълно оправдан поради спецификата и параметрите на предмета на изследването. За успеха на докторанта допринася и логичното структуриране на изложението и прецизното използване на понятийния апарат, което е постижение, като се отчита сложността на "европейското говорене".

Приемам изцяло посочените приноси на Христо Христов в автореферата и в рецензиите.

С пълна убеденост мога да направя заключението, че представеният дисертационен труд е успешно завършен проект, който отговаря на всички законови изисквания - ясно формулирана изследователска задача и аргументирано защитени собствени позиции. Няма никакво съмнение, че всички постигнати резултати са лично дело на докторанта. Дисертационният труд е първо изследване с подобен характер в рамките на българската доктрина със значим научен принос.

В процеса на работа не сме коментирали въпрос, който като че ли изглежда чисто терминологичен, но всъщност носи интересен теоретичен заряд. Бих искала да го поставя по време на защитата: защо в заглавието и в цялото изложение се използва изразът "признаване на наказателна компетентност на ЕС", а не логичното "предоставяне на наказателна компетентност", доколкото компетентността на ЕС е предоставена?

В заключение давам положителна оценка на представения дисертационен труд на тема "Процесът на европейска интеграция и признаването на наказателна компетентност на Европейския съюз" и апелирам научното жури да се обедини в решението си да бъде дадена научно-образователната степен "доктор" на асистент Христо Илков Христов.

Доц. д-р Юлия Захариева